

A bans de ser el poeta que co-neix tothom –és un dir, un desig–, J.V. Foix era sobretot un periodista cultural amat de catalanisme. Als anys trenta escrivia gairebé diàriament al rotatiu *La Publicitat*, principal òrgan del catalanisme intel·lectual. S'adreçava a un país culte, desvetllat i ambiciós. O l'imaginava. Lamentava el poc cas que s'havia fet a Ramon Llull en el 600 aniversari del seu naixement; reivindicava la continuïtat poètica entre Verdaguer, Maragall, Carner i Ribà; i entre els artistes, és molt suggerent, i perfectament discutible, com tractava el triangle Picaso-Miró-Dalí: "Miró a París hauria d'ésser el *Grand Metèque*, l'Hoste Insolent, l'Insurrecte. No és el condescendent Picaso, ni l'intrèpid Dalí: és la Puresa enfront la impudícia, la Raça enfront el Mestís, la Modèstia enfront el Geni", escrivia el 1934. Definia Miró com el "pessebrista astral".

Sota el títol *Noms propis*, la Fundació Foix, juntament amb Edicions 62, recupera ara en un volum separat (fins ara només es podien llegir dins les obres completes) els seus textos dedicats a escriptors i artistes. Puntejant els articles periodístics dels anys republicans, també hi ha redactats posteriors. A part dels noms esmentats, la galeria de personatges n'inclou d'altres com Josep Obiols, Joaquim Folguera, Salvat-Papasseit, Sagarra, Pla, Ferran Soldevila o Vicens Vives. Cap dona, per cert.

Els manuals, opuscles i tuits per millorar el català i "curar-se del catanyol" solen condemnar la frase "Tornem en cinc minuts" quan vol dir "Tornem d'aquí (a) cinc minuts". És una condemna del tot justificada. Si pretenem dir que passats cinc minuts tornarem, cal dir *d'aquí (a) cinc minuts*. Ara, què passa si el que volem dir és que tornarem abans que hagin passat cinc minuts, és a dir, dins el marc temporal de cinc minuts. És un contrast semàntic significatiu i útil. No sempre podem assegurar el temps que trigarem a fer una cosa. Segons com, la tindrem de seguida, però la cosa es pot complicar i trigar força més. Si arreglo ordinadors, he de poder dir "Estarà en una setmana" i afegir "Quan estigui l'avis", perquè si està demà no esperi una setmana. La norma preveu que també puguem

El catalanisme foll

PER A J.V. FOIX, DOS TRETOS PROPIS DELS CATALANS SÓN EL LIRISME I EL RACIONALISME

Però el que rep més atenció és Llull, l'universalisme del qual serveix a Foix per afirmar "la primacia ideològica del catalanisme per damunt la majoria de moviments nacionalistes reaccionaris i exclusivistes". Al costat del filòsof-poeta, hi veu l'home d'acció, un "gran polític" que busca sentit unitari a la humanitat en una mena de "comu-

nisme espiritual". El defineix com a "líric i racionalista", trets que considera propis de l'ésser català: "Si Catalunya no hagués confós, d'anys ha, la politiqueta amb la política [...], hauria aprofitat el Centenari de Llull per elevar-nos a tots, amb defectes i qualitats, a Llull [...] Per ésser folls de franca follia amb Llull amb les enceses de les seves impulsions líriques i polítiques. (Tot l'apostolat de Llull és una política unitària, constructiva, persuasiva –democràtica–, anti-bèlica)". Encara avui tot això ens sona vagament familiar, oi? Podríem dir que el Procés va ser lul·lià fins a la patacada...

N'hi ha més. En la seva anàlisi política de Llull, Foix el contraposa a Richelieu: "Entre el Temporal –poders militar, judicial, administratiu (l'Estat, la Nació d'avui)– i l'Espiritual, Llull estableix un pacte. (És, a la manera catalana i franciscana, pactista)". En definitiva, per a Foix, Llull no és un idealista romàntic, sinó un geni que combina seny i follia, raó i lirisme. "Poeta i apòstol, particularista (l'adopció de la llengua vulgar) i universalista, intel·lectualista i realista, artista i metafísic. Per damunt de tot, foll de passió d'unitat, antiseparatista, integrador, catòlic".

Als que han abraçat els darrers anys l'independentisme amb una nova fe abraçada els convé saber que tot plegat té arrels fondes, una de les quals és aquest catalanisme foll del Llull de J.V. Foix. ♦♦

¿Tornem en cinc minuts o d'aquí (a) cinc minuts?

dir "Estarà dins d'una setmana", però diria que sona estrany i poc genuí.

Així doncs, i contra el que afirmen alguns llibres d'estil, *en X temps* és correcte quan vol dir *durant X temps* i també quan vol dir *dins de X temps*. Per tant, pot ser un complement de verbs d'aspecte duratiu i també de verbs d'aspecte perfectiu o puntual. És el cas de la frase "En tres setmanes acabaré la tasca" (DCVB), que no vol dir que l'acabaré d'aquí tres setmanes sinó que aquest és el marc temporal dins el qual em proposo acabar-la.

FER UNA COSA AL CAP DE DOS DIES NO VOL DIR EL MATEIX QUE FER-LA ABANS QUE HAGIN PASSAT DOS DIES

El DIEC2 –reproduint el *Fabra*– deixa clar que *en* expressa "el temps dins el qual o durant el qual quelcom s'esdevé" i posa l'exemple "Fer una cosa en quinze dies", en què *en* no té per què equivaler a *durant* sinó que pot expressar un marc temporal.

Epíleg del debat d'hora/aviat. Josep Rúaix em demana que publiqui les següents precisions seves:

1) Agraeixo sincerament les amables paraules que Albert Pla Nualart em dedica en la seva 'cordial contrarèplica' del dia 27 de desembre. 2) Arran de tot plegat, i com ja vaig insinuar en la meva rèplica del 14 de desembre, considero que la distinció entre 'd'hora' i 'aviat' no és obligatòria (i, per tant, no fer-la ja no és una incorrecció), sinó recomanable, per la riquesa lingüística que comporta. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Paroles que tu entendràs
XAVIER BOSCH / Columna
496 pàgines i 21 € 1/22

[2] Canto jo i la muntanya balla
IRENE SOLÀ / Anagrama
400 pàgines i 22,50 € 2/34

[3] Gent normal
SALLY ROONEY / Edicions del Periscopi
304 pàgines i 19,90 € 9/13

[4] El pintor d'ànimes
ILDEFONSO FALCONES / Rosa dels vents
688 pàgines i 22,90 € 6/20

[5] La cara nord del cor
DOLORES REDONDO / Columna
400 pàgines i 22 € 5/13

NO-FICCIÓ

[1] Tota la veritat
DIVERSOS AUTORS / Ara Llibres
346 pàgines i 19,90 € 1/10

[2] On és l'Estel·la?
TONI GÀLMÉS / Comanegra
28 pàgines i 16 € 3/65

[3] Ho tornarem a fer
JORDI CUIXART / Ara Llibres
96 pàgines i 9,50 € 5/26

[4] Des del banc dels acusats
RAÚL ROMEVA I RUEDA / Ara Llibres
168 pàgines i 16,50 € 4/11

[5] El judici
JORDI PINA MASSACHS / Columna
288 pàgines i 15,90 € 7/6

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Terra Alta
JAVIER CERCAS / Planeta
384 pàgines i 21,90 € 1/8

[2] La cara norte del corazón
DOLORES REDONDO / Destino
688 pàgines i 22,90 € 2/13

[3] Lectura fácil
CRISTINA MORALES / Anagrama
424 pàgines i 19,90 € 3/56

[4] El negociado del yin...
EDUARDO MENDOZA / Seix Barral
376 pàgines i 20,90 € 6/9

[5] Sidi
ARTURO PÉREZ-REVERTE / Alfaguara
376 pàgines i 20,90 € 4/15

NO-FICCIÓ

[1] Cocina día a día
KARLOS ARGUIÑANO / Planeta
768 pàgines i 24,95 € 2/8

[2] La furia y los colores
EL GRAN WYOMING / Planeta
352 pàgines i 19,90 € 3/6

[3] El club de lectura de...
JOHN O'CONNELL / Blackie Books
288 pàgines i 19,90 € 4/6

[4] Sapiens
YUVAL NOAH HARARI / Debate
492 pàgines i 19,90 € 8/222

[5] El encargo
JAVIER MELERO / Ariel
350 pàgines i 18,90 € 1/5

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes al mercat